

204. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van GUSTAV BRÖCKL en 19 anderen, moge de ondergeteekende het volgende aantekenen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 1°., is in 1894 geboren op destijds Oostenrijksch, thans Duitsch grondgebied. Hij is in 1914 in Nederlandsch-Indië aangekomen aan boord van een daar gedurende den wereldoorlog opgelegd schip. Hij is in Nederlandsch-Indië blijven wonen en er gehuwd. Zijn vier kinderen zijn op Nederlandsch grondgebied geboren. Als bakkerspatroon voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 2°., is te Constantinopel geboren uit een Zwitserschen vader en een voor het huwelijk Nederlandsche moeder. Op jeugdigen leeftijd kwam hij naar Nederland, waar hij de lagere school bezocht. Naderhand studeerde hij aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, aan welke inrichting hij het diploma van landbouwkundig-ingenieur behaalde. Van 1922 tot 1931 verbleef hij buitenslands. Sinds 1931 woont hij weer in Nederland. Hij is rentmeester van het Goosch Natuurreservaat.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 3°., afkomstig uit Duitschland, woont sinds September 1928 in Nederland, waar hij als gereedschapmaker in dienst is van de N. V. Philips, te Eindhoven. Hij is gehuwd en vader van drie hier te lande geboren nog minderjarige kinderen. Verzoeker gevoelt zich tot het Nederlandsche Staatsburgerschap aangetrokken.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 4°., is geboortig uit het thans tot Duitschland, vroeger tot Tsjecho-Slowakije behoorend stadje Falkenau. Hij kwam in 1919, toen hij ruim dertien jaar oud was, naar Nederland, waar hij sindsdien steeds heeft gewoond. Een van zijn zusters is Nederlandsche door huwelijk. Verzoeker en zijn gezin gevoelen zich hier te lande thuis. Als mijnwerker voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De in artikel 1 onder 5°. genoemde verzoeker is in Nederland geboren uit het huwelijk van een vader van Duitsche en een moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft van zijn geboorte af in Nederland gewoond, waar hij lager- en vakonderwijs genoot. Hij gevoelt zich Nederlander. Als chauffeur verdient hij het brood.

De in artikel 1 onder 6°. genoemde verzoeker, afkomstig uit Kassel (Duitschland), woont sinds 1921 onafgebroken in Nederland. Hij is gehuwd; zijn beide nog minderjarige kinderen krijgen een Nederlandsche opvoeding. Verzoeker is werkzaam als hoofdvertegenwoordiger van een kleurstoffenfabriek. Het gezin is ingeburgerd.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 7°., geboortig uit Fischhausen (Duitschland), vestigde zich in 1920 voorgoed in Nederlandsch-Indië, waar hij in dienst trad bij de politie. Hij is met een van oorsprong Nederlandsche vrouw gehuwd. Te Benkoelen bekleedt verzoeker thans de functie van hoofdinspecteur van politie. Hij gevoelt zich tot het Nederlanderschap aangetrokken.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 8°., is geboortig uit Krefeld en woont sinds 1920 onafgebroken in Nederland. Hij is mededirecteur van een bedrijf, dat werkzaamheden verricht voor de Nederlandsche weermacht. Verzoeker, die zijn industriele belangen in Nederland heeft, is voornemens hier te blijven wonen.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 9°., kwam in 1921 uit Duitschland herwaarts en werd in een te Haarlem wonend gezin opgenomen. Zij was toen dertien jaar oud. Als leerling-costuumnaaister vond zij werk op een damesmodeatelier. In 1928 nam zij deze zaak over. Zij heeft thans veertien Nederlandsche meisjes in haar dienst. Een van haar zusters is Nederlandsche door huwelijk. Verzoekster kan als ingeburgerd worden beschouwd.

De in artikel 1 onder 10°. genoemde verzoeker is van Duitsche herkomst. In April 1933 vestigde hij zich hier te lande. Hij is aan Nederland gaan hechten. Hij heeft genoegzame inkomsten uit vermogen.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 11°., kwam, toen zij zeven jaar oud was, met een kindertransport uit Hongarije herwaarts en werd in een Nederlandsch gezin als pleegkind opgenomen. Zij bezocht Nederlandsche scholen en werd opgeleid tot krankzinnigenverpleegster. Als zoodanig is zij in de Stichting Veldwijk te Ermelo werkzaam.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 12°., is hier te lande geboren uit Duitsche ouders. Sedert zijn geboorte heeft hij onafgebroken in Nederland gewoond. Hij heeft een Nederlandsche opvoeding en opleiding genoten en kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Een broeder is bereids tot Nederlander genaturaliseerd terwijl een half-zuster door huwelijk de Nederlandsche nationaliteit heeft verkregen. Als procuratiehouder bij een te Amsterdam gevestigde handelsmaatschappij verdient verzoeker het brood.

De in artikel 1 onder 13°. genoemde verzoeker, geboortig uit Hamburg, woont sinds Juni 1933 in Nederland. Hij is gedelegeerd commissaris van een in- en exportonderneming van koloniale producten. Zijn kinderen krijgen een Nederlandsche opvoeding. Het gezin gevoelt zich hier te lande thuis.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 14°., stamt uit Oostenrijk. In 1926 verliet hij zijn beboorteland om zich in Nederlandsch-Indië te vestigen. Hij is administrateur van een onderneming. Verzoeker en zijn vrouw gevoelen zich tot Nederland aangetrokken.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 15°., is geboren uit het huwelijk van een Duitschen vader en een van oorsprong Nederlandsche moeder. Sinds zijn achtste levensjaar woont hij in Nederland. Hij is met een oorspronkelijk Nederlandsche vrouw gehuwd. Als bankwerker voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

De in artikel 1 onder 16°. genoemde verzoekster kwam in 1920 door bemiddeling van een Nederlandsch huisvestingscomité herwaarts. Zij werd aan de zorgen van een Nederlandsch gezin toevertrouwd. Verzoekster, die aanvankelijk de huishouding van haar pleegvader verzorgde, zal eerlang in een Roomsche-Katholieke orde treden.

De in artikel 1 onder 17°. genoemde verzoeker is afkomstig uit Matzen (voormalig Oostenrijk). Hij woont sinds Januari 1932 hier te lande en is met een van oorsprong Nederlandsche vrouw gehuwd. Zijn beide kinderen zijn te Eindhoven geboren. Hij is als instrumentmaker in dienst bij de N. V. Philips.

De verzoeker, genoemd in artikel 2 onder 1°., is te Meerssen (Limburg) geboren uit het huwelijk van een vader van Belgische en een moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft steeds in Nederland gewoond en is met een voor het huwelijk Nederlandsche vrouw getrouwd. Hij vervulde militairen dienst bij de Nederlandsche weermacht. Verzoeker is stoker op een aardewerkfabriek.

De in artikel 2 onder 2°. genoemde verzoeker is eveneens in Limburg geboren, in welke provincie hij zijn geheele leven heeft gewoond. Zijn vrouw was voor het huwelijk van Nederlandsche nationaliteit. Verzoeker is vader van vijf nog minderjarige kinderen. Hij is hier te lande onder de wapenen geweest. Van beroep is hij fabrieksarbeider.

De verzoeker, genoemd in artikel 2 onder 3°., is afkomstig uit Geilenkirchen (Duitschland). Sinds 1904 woont hij in Nederland. Gedurende de mobilisatie vervulde hij hier te lande militairen dienst. Te zamen met drie zijner broeders oefent hij het

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

landbouwbedrijf uit, waardoor hij in zijn levensonderhoud kan voorzien.

Het wil den ondergeteekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op richtige nakoming van de dienstverplichtingen voor naturalisatie tot verminderd bedrag in aanmerking mogen worden gebracht.

Ten aanzien van allen, met uitzondering van den in artikel 1 onder 2°. genoemden verzoeker, geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij, omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

Laatstgenoemde verzoeker moet om de Zwitsersche nationaliteit te verliezen na de totstandkoming van zijn naturalisatie als Nederlander een verklaring afleggen, dat hij afstand doet van het Zwitsersche Staatsburgerschap. Hij heeft zich daartoe bereid verklaard.

De Minister van Justitie,

P. S. GERBRANDY.

204. 4.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Bij het afdeelingsonderzoek van deze wetsontwerpen merkten eenige leden opnieuw op, dat de Minister geen gegevens heeft verstrekt omtrent het ras, waartoe de voor naturalisatie voorgedragen personen behooren. Op dezen grond zouden zij hun stem niet aan deze ontwerpen kunnen geven. Zij vestigden er hierbij nog de aandacht op, dat onder de personen, in deze ontwerpen genoemd, er verscheidenen zijn, te wier aanzien uit de stukken met groote waarschijnlijkheid is af te leiden, dat zij van Joodsche afkomst zijn, nl. de verzoekers, genoemd in ontwerp 204, artikel 1 onder 10°. en 13°., ontwerp 210, artikel 1 onder 6°. en 16°., en ontwerp 211, artikel 1 onder 1°. Tegen naturalisatie van deze personen hadden zij overwegend bezwaar. Voorts stelden zij de vraag, of niet ook de verzoekers, genoemd in ontwerp 210, artikel 1 onder 1°., 2°., 5°., 10°. en 15°., en ontwerp 211, artikel 1 onder 2°., tot het Joodsche ras behooren.

Zeer vele andere leden verklaarden ook ditmaal tegen naturalisatie van personen van Joodsche afkomst in het algemeen geen bezwaar te hebben en daarom op vermelding van het ras, waartoe ieder der verzoekers behoort — gesteld al, dat het mogelijk ware dit vast te stellen — geen prijs te stellen. Ook tegen de naturalisatie van de zoeven als van Joodsche afkomst aangeduide personen in het bijzonder hadden deze leden geen bezwaar. Ten aanzien van de verzoekers, genoemd in ontwerp 210 onder 10°. en 15°. en ontwerp 211 onder 2°. merkten sommige van deze leden nog op, dat uit de stukken huns inziens niet de geringste aanwijzing te putten is, dat deze personen van Joodsche afkomst zouden zijn.

Dezelfde leden, die bezwaar hadden tegen naturalisatie van personen van Joodsche afkomst, vestigden er verder de aandacht op, dat onder de voor naturalisatie voorgedragenen ook ditmaal een aantal personen van Vlaamsche afkomst voorkomen. Naar hun meening behooren dezen gratis te worden genaturaliseerd.

Andere leden zagen hiervoor ook thans geen reden.

De zoeven genoemde leden brachten verder de vraag ter sprake, of de Minister het geraden acht voort te gaan met naturalisatie van personen van oorspronkelijk Poolsche nationaliteit. Bestaat te hunnen aanzien niet zoodanige onzekerheid omtrent hun volkenrechtelijke positie, dat het beter ware met verleening van het Nederlandschap te wachten totdat deze onzekerheid is opgeheven?

Een volgende opmerking van deze leden betrof het feit, dat wederom een aantal verzoekers van Duitsche nationaliteit zich bij hun aanvraag blijkbaar in hoofdzaak hebben laten leiden door hun afkeer van het thans in dat land heerschende staatkundige stelsel. Naar het oordeel van deze leden behoort met naturalisatie van zoodanige personen in ieder geval te worden gewacht tot na afloop van den oorlog.

Vervolgens merkten deze leden op, dat in de stukken betreffende verscheidene verzoekers mededeelingen voorkomen omtrent de politieke richting, waartoe zij, of hun familieleden, zich aangetrokken gevoelen. De merkwaardigste mededeeling van dezen aard is wel die, voorkomende in het rapport van den officier van justitie te Breda met betrekking tot den verzoeker, genoemd in ontwerp 211, artikel 1 onder 10°.: „Wat zijn politieke richting betreft, deelde hij mede op de „goede” partij te willen stemmen. Gevraagd welke partij de „goede” was, zeide hij „de Katholieke”.” Acht de Minister, zoo vroegen deze leden, het wenschelijk, dat aan verzoekers vragen van dezen aard worden gesteld? Welke bedoeling heeft men daarmee? Merkwaardig achtten deze leden het ook, dat verscheidene verzoekers lid zijn van vakverenigingen, aangesloten bij het N.V.V., doch niettemin verklaren „politiek kleurloos te zijn” of „zich niet met politiek te bemoeien”.

Van andere zijde werd er naar aanleiding van deze opmerkingen op gewezen, dat het stellen van vragen omtrent iemands politieke denkbeelden nuttig kan zijn om zich een afgerond beeld van diens persoonlijkheid te vormen. De hier aan het woord zijnde leden hadden tegen zulke vragen dan ook geen bezwaar.

Het voorstel tot het verleen van het Nederlandschap aan den verzoeker, genoemd in ontwerp 204, artikel 1 onder 7°., van beroep hoofdinspecteur van politie te Benkoelen, gaf aan verscheidene leden aanleiding de aandacht te vestigen op een artikel in het avondblad van de *Vooruit* van 13 December jl. Daarin wordt o.m. geciteerd uit *Het Nieuws van den Dag*: „Ergens in de Buitengewesten is een Duitscher hoofdinspecteur van politie. Hij ontvangt door middel van het Duitsche consulaat maandelijks pensioen als oud-onderofficier van het Duitsche leger. Zijn zoon is in Duitschland werkzaam. Genaturaliseerd is deze hoofdinspecteur niet. Hij beweert, dat Nederlandsch-Indië er veel beter voor zou staan, indien het Duitsch bezit was. Op grond van de veronderstelling, dat in Indië alles mag — behalve zich keeren tegen het Duitsche nationaal-socialisme — laat hij zijn vrouw een consequente nazi-propaganda voeren. Niemand maakt hem wat, zegt hij. „Het gouvernement moet me in dienst houden, uit vrees voor représailles van de Deutsche Regeering.””

Deze leden zouden van den Minister de stellige verzekering willen ontvangen, dat de hoofdinspecteur van politie, bedoeld in dit courantenbericht, een ander moet zijn dan de genoemde verzoeker. Zou de Minister deze verklaring niet zonder nader onderzoek in Indië kunnen afleggen, dan scheen het hun wenschelijk, dat de Minister het voorstel tot naturalisatie van dezen verzoeker voorshands terugnam ten einde zulk een onderzoek te kunnen doen instellen. Overigens merkten zij op het zeer bedenkelijk te achten, dat in Nederlandsch-Indië — indien het geciteerde bericht waarheid bevat — een vreemdeling een belangrijke positie bij de politie kan bekleeden.

Met betrekking tot den verzoeker, genoemd in dit ontwerp, artikel 1 onder 8°., werd van verschillende zijden opgemerkt, dat zijn levenswijze geenszins boven critiek verheven is. Hij heeft vele jaren in concubinaat geleefd met zijn huishoudster, doch maakte hieraan een einde, toen hij een verhouding aanknoopte met zijn gehuwde buurvrouw, met wie hij later — na haar echtscheiding — ook in het huwelijk trad. Blijkbaar wordt het voorstel tot zijn naturalisatie uitsluitend gedaan op verzoek van het Departement van Defensie, omdat adressant directeur is van een fabriek, die opdrachten voor dit Departement uitvoert. Men vroeg zich evenwel af, of dit voldoende reden mag zijn om aan iemand, tegen wien op zedelijk gebied bedenkingen bestaan, het Nederlandschap te verleen. Het moge waar